

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e35915/facsimile.pdf> (tilgået 18. juni 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

forfattet ved Lov, og at der vil være en Garant for Embedsmændene i, at Indstillingerne foretages først af vederkommende Minister for hele Ministerraadet. Naar dette sker, saa vil jeg ogsaa tilstaae, at der i den offentlige Mening, i den frie Presse, og i alle Hald i Klager til Rigsdagen, er temmelig betragtede Embedsmænd imod, at Rigsdag ikke ofte vilde inde Sted. Naar en Embedsmænd demmes fri for Retsens videre Tilstand, da troer jeg, at der holder en saadan Plei paa hans Ære, at han, skødt skuld Juridisk Devis ikke er tilviedebragt, ikke kan siges at have Berettigelse til at forblive i sit Embede. Der er ikke Spørgsmaal om, at man forledes maa ønske, at visse Embedsmænd, om de end ikke bestemt kunne overbevies om nogen Vrede, alligevel bør kunne affærdiges, fordi de ere ubenyttige, fordi de ere til Forargelse. Beskæftigelse vilde hermed vistnok opnaas, men uovervintetlig er de dog neppe, og jeg fulde med det arde første kongevalgte Medlem (Anders) troe, at der vilde være en Disciplinær Forholderegler i denne Henseende kunde virke, om alle Mit, saa dog Noget.

End der har været mig, er, at den arde Komitee har allerede indlagt Udsagnet Beskæmmelse med Hensyn til Embedsmænds Forfættelse; men neppe berom har den arde Taler, som ved at sætte sig, uventet ubøit sig. Jeg kan ikke andet end være enig med ham i, at en Mand, ved saaledes viltsærlig at skulle kunne forsvares, kan blive værre viltsærlig end ved at affærdiges; det vil ikke maagning være muligt at bestemme, om det Embede, til hvilket han skal forfættelse, har de samme Forhold, som det kan bestaae; det er indlysende, at der er mange Embedsforhold, som ogsaa berod maas kommer i Betragtning; herunder Forhold, om det er paa landet eller i en Kjøbstad; for mange Familiefætre, om det er i Land eller i Byen, og mange andre saadanne Omstændigheder, som jeg ikke har opholdt Forhandlingerne med videre at gaae ind paa, ligesom det ogsaa er indlysende, at det kan være Noget, som giver, at jeg maa ønske en Forfættelse for mig at være allerede uindvunden, skødt jeg kunde sige at mere indbringende Embede end det, som jeg forfættedes fra. Efter Mit, hvad der allerede er sagt om visse Punkter, skal jeg intet Ord videre tilsætte mig herom.

Deputeret: Med Hensyn til den foresaaende Taler's Dyring, at Udsagnet ganske har været sig til Udsagnet i Spørgsmaalet om Forfættelse, maa jeg tilsætte mig den Betragtning, at Udsagnet, hvad enten det nu derfor forsvare sig eller andet, ikke har været sig til Udsagnet, det man neppe har foreslaaet, at Udsagnet skulle kunne gøres ligesaaet med Hensyn til Forfættelse; som med Hensyn til Affærdighedsretten, ja en Minister i Udsagnet, som ikke har været høre Udsagnet forfættelse ved Lov med Hensyn til Affærdighedsretten, har dog ikke hørt Noget at erindre imod, at Udsagnet kunne forfættelse i Lov med Hensyn til Forfættelse; saaledes har Udsagnet i saa Henseende ikke fundet ubøit Udsagnet.

G. N. Petersen: Men for de Embedsclaffer, som ikke vilde undtagne, bliver Bestemmelsen dog lige hørd.

Schurmann: Jeg havde begjært Dødt som Medlem af den Minister, der ikke har fundet sig tilstoddeligt ved Udsagnet Beskæmmelse og heller ikke ganske ved Udsagnet's Indstilling; men da det forsvommer mig, at Sagen er tilstrækkelig diskutert og behøit fra de forskjellige Sider, saa at den foreløbige Behandlings Dødt med mueligst er ønsket opnaaet, finder jeg det påfødte at renovere paa Dødt.

Deputeret: Efter at den iste kongevalgte Rigsdagmand (Anders) har talt, kunde jeg nu vistnok have saare fort, men, for ikke at udkalde Debatterne, skal jeg bedraget med for bemærkede give Afkald paa Dødt.

Reinhold Zeibell: Et Kongen skulle kunne forfættelse Embedsmænd uden deres Samtykke, forsvommer mig at være en meget hørd Beskæmmelse. Det tilsætte Udsagnet, at den forfættede Embedsmænd ikke maa lade i Indvigt, men det maa ikke overføres, at han ofte, være magtet, ikke vil blive behøit; thi meget ofte vil Embedsmænd have sin hele Slægt, alle sine Venner, sin Alenem i den By, hvor han er ansat, saa at Hensynet til et fremt Sted, hvor han ogsaa hører, maaske i en fremtidig Hise, maa indvies allerede forfættelse paa hans Ved. Men Forfættelsen kan være forbunden med end større Tab for ham, og det er i hans Hise, hans Hørd. Kan han

nemlig have hørt Dødtighed for det Embede, han forlod, men ikke have de Indvigt og den Tilfættelse, som det nye Embede kræver. Den agtede Ordfører har merkt, at den forfættede ikke kunne slage, naar det nye Embede var „ansættelig“; men jeg bemærker, om, naar den forfættede ikke finder Kald hos sig til at betride det nye Embede og af Mangel paa Gode bejærer det set, da ikke hans Embedsforfættelse kan, uden hans Syld, blive „ansættelig“. Et heder for man allerede lade det blive udenfor Betragtning, at det kan være den Minister, som vil Embedsmændens forfættelse, ikke med Hensyn til Statens Ved, men til allerede privat Forhold. En situering Embedsmand er dog altid ansæt for et Sted. Jeg ser i Forfættelsen to Dødt; den ene Affærdigelse, den anden Uansættelig. Affærdigelse, som efter Udsagnet's Hise Rødt Indstilling fra Ministerraadet maa forudgaae, maa være forbunden med Hensyn efter Hiseforloven. Uansættelse antager jeg ikke bør kunne påtvindes Rødt. Hiseforloven af Udsagnet vil det, at foruden Dødtene visse Claffer af Embedsmænd skulle være undtagne fra Forfættelsen til at underfætte sig Forfættelse, men jeg holder for, at der maa det blive Rødt, at Embedsmænd ikke uden deres Samtykke maa forfættelse, men at der undtagelsesvis kunde ved Lov bestemmes enkelte Claffer af Embedsmænd, der maatte underfætte sig Forfættelse. Hiseforloven med sig behøit mig til de gode Grunde, der ere anførte af den agtede Rigsdagmand for Rigsdag's Rødt Dødt (G. N. Petersen) og af det hiseforlovede kongevalgte Medlem (Lage Müller). Jeg var ikke saa høitlig at være her i det sidste Rødt, saa at jeg ikke vedt, om det, jeg nu har sagt, er sagt af nogen Mand; i saa Hald heder jeg mig uansættelig, men i modset forholder jeg mig at stille et Indbringingsforslag, støtet paa de Samlinger, jeg har fremført.

Hjgreen-Høising: Det har vist sig ved Forhandlingerne af dette Spørgsmaal her i Salen, hvad der vistnok vil sige sig ved mange andre Leiligheder, at den samme Meningsforskellighed, som har udkaldt sig i Komiteen, ogsaa træder frem her i Forfættelsen; og da nu de forskjellige Klubber allerede fra begge Sider tilstræffelig ere uoverfætte, er det kan noget mindre Betydeligt, jeg har at tilfætte. Lagtes det ikke har været ubøit i det forfættelse, at en Embedsmænd ikke kunde mætte sit Embede uden ved Lov og Dødt, har dette dog været en i Statsadministrationen fulgt Regel, saa at det kan har været ganske undtagelsesvis, at en Embedsmænd med sin Dødt er bleven hise for sit Embede, og da tillige med Hensyn. Der er nu treende Maader, som den arde Ordfører allerede har ophørt, hvorfor det for Hiseforloven kan gaae frem med Hensyn til Embedsmænds Affærdigelse. Den ene er den, som Udsagnet har ophøit, at Affærdigelsen kan ske ved Kongens Resolation, den anden den, at al Embedsaffærdigelse skal ske efter Lov og Dødt. Ingen vil indviede vel ist anlage den sidste Mening uden af Indstrættning, hvorimod denne Regel i ethvert Hald maa væsentlig modifiseret. Derimod kan den Regel, at Affærdigelse kan ske ved kongelig Resolation, ved uden nogen nærmere Indstrættning, saaledes som i Grundloven, ophøit til almindelig Regel, og naar den i alt Hald læmpes paa den Maade, som Udsagnet's Majestet, hvortil jeg heder, har foreslaaet, nemlig at det kan ske efter Ministerraadets Indstilling, hsemer jeg heller ikke, at der kan være noget forberedelse Betydeligt for Embedsmænd i denne Hiseforlovsmaade. Paa den anden Side erfarer jeg, at Affærdigelse isølge Lov og Dødt har væsentlige Grunde for sig, og naar det blev ubøit, at visse Embedsmænd, hvortil nærmere maatte forfættelse i en organisk Lov, kunde affærdiges uden Lov og Dødt med Afgang til Hensyn, kan ogsaa denne Regel have Regt for sig; men da troer jeg tillige, at den træder en nærmere Beskættelse. Den sidste vilde være en Lov om Embedsmænds Tjenesteforhold, hvor man i andre Hise forfættelse en „Tjenesteforhold“, som nærmere maatte bestemmes de Tilfætte, i hvilke Embedsmænd kunde affærdiges for Forfættelse; den anden er det Hiseforloven, som det arde første kongevalgte Medlem (Anders) har foreslaaet, at der indviede med Hensyn til visse Claffer af Embedsmænd organiseret en Dødt, som agterte Spørgsmaalet om Affærdighedsretten; endelig troer jeg, at der maatte saabes Dødtolene Afgang til at kunne denne Embedsmænd fra Embedet ogsaa paa den Maade, at der tilfødes dem Afgang til Hensyn. Jeg